

[Viggo Starcke.]

satte den op til det firdobbelte. Ser man på pantsætningen af Danmarks jord, der siden århundredskiftet er steget fra 1½ milliard til 10 milliarder kr., en gæld, der føles som et åg på nakken af det arbejdende folk, en rentebetaling, der virker nøjagtig ligesom hoveriarbejdet under stavnsbåndet — ser man på alt det, må man sige, at hverken af statsregnskabet, de offentlige budgetter, handelsbalancen eller Statistisk Årbog kan man finde noget som helst argument for, at konservatismen, liberalismen radikalismen eller socialismen har været til gavn for dette land. Resultatet af befolkningens slid i alle disse årtier, af videnskabens fremskridt, af teknikkens udvikling og den vældigt stigende produktionskraft har ikke været således, som man skulle have ventet: fremskridende velstand og økonomisk uafhængighed for menneskene, hjemmene og den jævne befolkning, men det stik modsatte: gæld, skatter, ufrihed, bagvendthed og tvang. I dette regnskab ser jeg udtrykkelig bort fra de ulykker, tyskerne lavede.

Den danske handelsstand lever stadig under en uværdig mistanke om ikke at forstå sig bedre på at købe og sælge end nok så venligt smilende handelsministre. Restauratør erhvervet ødelægges og lægges for had. Det er heldigt, at prisiinspektør Schumacher allerede er fjernet, ellers ville vi gerne have snakket med det høje ministerium om ham.

Den danske bondestand venter på lov til at forny sit produktionsapparat gennem motorisering og traktorisering, og den danske håndværkerstand hemmes i fri udfoldelse af alle sine evner ved forlængst forældede restriktioner og senil planøkonomi. Den sunde og dygtige og livskraftige eksportindustri må slæbe om med en fodlænke af kunstigt opflasket og kunstigt beskyttet hjemmeindustri, som ikke ville være i stand til at tåle konkurrencens friske luft, fordi den er uden øjne og har 8 ben.

Ovenover organisationerne og højt hævet over sammenslutningerne danner det danske folk en omfattende helhed, som er større, varigere og værdifuldere end hver enkelt af os. Man må ikke underkende betydningen af de små ting, men man må heller ikke underkende betydningen af de store ting.

I den verden, som vi lever i, er enhver klar over, at der både er fare og risiko for et folk som det danske. Risikoen kommer af de internationale afspørringer og forviklinger, som ligner vore egne indre vanskeligheder, forstørret op i verdensformat. Risi-

koen forøges ved de objektive vanskeligheder, der er ved effektivt at skabe en beskyttelse for Danmark gennem et værn eller et forsvar. Hvis forsvarsteknikken var sådan, at man ved anskaffelse af et forsvarsberedskab kunne skabe en rimelig grad af effektivitet, var der næppe mange i dette land, der ville være modstander af et dansk forsvar. Men vanskelighederne ligger i dette, at et isoleret Danmark kun kan løse begrænsede forsvarsopgaver. Derfor gælder det om sandfærdigt at klargøre og definere, hvilke opgaver det er vi *kan* løse, vi *vil* løse og vi *skal* løse. Vi må kunne løse det problem, som ligger i faren: indre kup fra desperate femtekolonner. Vi må kunne løse det spørgsmål, der ligger i faren for oversvømmelser af landsdele med bander eller flygtninge udefra; vi må kunne løse det problem, som ligger i at afværge kup fra mindre flåde- eller landmilitærstyrker, som kan angribe Danmark under indre uroligheder i deres eget land. Et effektivt angreb derimod fra en eller anden stormagt på et isoleret Danmark har Danmark intet håb om at kunne slå tilbage. Derfor bliver Danmarks militære opgaver ganske forskellige, efter som det drejer sig om et isoleret Danmark, om et Danmark indenfor et skandinavisk samarbejde, et Danmark indenfor en østblok, et Danmark indenfor et vesteuropæisk samarbejde eller indenfor et samarbejde på grundlag af atlantehavspagten, indenfor Europas forenede stater eller indenfor verdens forenede nationer. Ingen af disse muligheder er endnu nået ud over mulighedernes stade, og derfor er Danmark ilde stillet ved en forhandling om en genskabelse af et ydre retsværn, da opgaverne endnu ikke ligger fast. Dertil kommer, at det vil tage lang tid i gunstigste fald at bygge et sådant værn op, det kan rent militært teknisk ikke få nogen indflydelse over for de farer, der består i dag, bortset fra de politiske perspektiver uden for grænsen.

Fra retsforbundets side står vi som afgjorte modstandere af den tvungne værnepligt ud fra menneskerettighedernes standpunkt, således at vi mener, forpligtelsen må komme indefra, således som det var tilfældet under frihedskampen.

Fra retsforbundets side står vi desuden på det standpunkt, at det er en statsopgave at værne retten og friheden, både indadtil og udadtil, men selve omfanget af et sådant retsværn må afhænge af et skøn over de opgaver, som foreligger indenfor de forskellige muligheds konstellation. Men retsforbundet sætter hele sin kraft ind på så-